

Maatschappelijk verantwoord straatwerk

Arbeidsomstandigheden zijn ketenverantwoordelijkheid

Bij de uitvoering van straatwerk worden nog steeds de eisen die de Arbeidsomstandighedenwet daaraan stelt, overtreden. Uit onderzoek door de Inspectie SZW blijkt dat de opdrachtgevers daarbij een belangrijke rol spelen. De Vereniging Modern Straatwerk (VMS) pleit voor het nemen van verantwoordelijkheid door opdrachtgevers en hun adviseurs.

De Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW, voorheen onder andere Arbeidsinspectie) voerde in 2017 een inspectieprogramma uit in de bestratingsbranche. Het richtte zich op de arbeidsomstandigheden, met name de fysieke belasting. In het voorjaar van 2017 heeft de ISZW de branche mondeling geïnformeerd over de bevindingen tot dan toe. Het bleek dat, ondanks alle goedbedoelde inspanningen, nog steeds veel overtredingen worden geconstateerd.

De Vereniging Modern Straatwerk (VMS) heeft naar aanleiding daarvan het initiatief genomen om dit probleem zo breed mogelijk onder de aandacht te brengen en voorstellen te doen om tot een structurele

verbetering van de arbeidsomstandigheden te komen. Straatwerk moet op een gezonde manier kunnen worden uitgevoerd en aantrekkelijk zijn voor jongeren. Slechte arbeidsomstandigheden kosten de samenleving uiteindelijk veel geld. Mechanisch straatwerk is daarom ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Ketenvereniging

Voorheen richtte de VMS zich uitsluitend op mechanisatie van het straatwerk, maar we zien mechanisatie niet als doel op zich. Mechanisatie is een middel om de arbeidsomstandigheden te verbeteren en zo vakkrachten voor de branche te behouden en een aantrekkelijke branche te zijn voor jonge vaklieden. Verantwoord straat-

OVER VMS

De VMS is hét platform voor alle partners in de keten en staat voor maatschappelijk verantwoord straatwerk.

De VMS werkt aan een moderne, gezonde en duurzame bestratingsbranche, op basis van wederzijds respect en verantwoordelijkheid.

De VMS zet zich in voor kwaliteitsverbetering van straattechnieken met aandacht voor gezondheid en welzijn van mens en werk met respect voor de omgeving.

Meer info: www.modernstraatwerk.nl

werk betekent echter ook dat de kwaliteit moet worden geborgd en dat er aandacht is voor de omgeving.

De VMS is een actieve en bloeiende vereniging met op dit moment 58 leden, waaronder gemeenten, bestratingsbedrijven, fabrikanten en leveranciers van elementen en bestratingmachines. De vereniging is onder andere initiatiefnemer van de ontwikkeling van beoordelingsrichtlijn BRL 9334 Straatwerk, als basis voor de certificering van uitvoering van straatwerk.

Bevindingen van de inspectie

De ISZW constateert dat veel bedrijven aangeven niet op de hoogte te zijn van het direct beboetbaar zijn van het handmatig verwerken van bepaalde gewichten stenen en opsluitbanden. De inspectiedienst stelt verder vast dat het voor de bedrijven verwarrend is dat de CROW-publicatie 324 (Verantwoord aanbrengen elementenverharding, 2013) niet de stand der techniek en professionele dienstverlening weergeeft. De CROW-publicatie wordt volgens de dienst te veel gebruikt als alibi om toch handmatig te kunnen bestraten, terwijl mechanisch straten de (wettelijke) norm is.

Naar aanleiding van eerdere bevindingen legt de ISZW de focus op de keten. Het beheersen van risico's begint bij de opdrachtgever en de ontwerper, en de hoofdaannemer is vanwege zijn coördinatieplicht medeverantwoordelijk. In dat kader onderzoekt de ISZW ook de rol van de opdrachtgever (en zijn adviseurs) bij de keuze voor de uitvoeringswijze bij de opdrachtverstrekking.

Uit deze onderzoeken blijkt dat opdrachtgevers in hun bestekken in veel gevallen aannemers te veel ruimte te geven om af te wijken van de wetgeving ten aanzien van arbeidsomstandigheden. Soms kiezen opdrachtgevers, veelal gemeenten, zelfs openlijk voor handmatige verwerking, terwijl het mechanisch aanbrengen mogelijk is, of staan zij handmatige verwerking oogluikend toe in situaties waarin dat op grond van de Arbeidsomstandighedenwet verboden is.

Actieplan VMS

De VMS heeft een discussiebijeenkomst georganiseerd waarin alle ketenpartijen waren vertegenwoordigd. Aan de verschillende ketenpartners is de vraag voorgelegd welke bijdrage zij zouden kunnen leveren aan verbetering van de arbeidsomstandigheden en welke maatregelen zij van andere ketenpartners nodig hebben, of verwachten, om dat te realiseren. Dat heeft een breed scala aan ideeën en acties opgeleverd, die zijn verwerkt in een actieplan. Als belangrijkste knelpunten kwamen onder andere naar voren: gebrek aan kennis bij opdrachtgevers, ontwerpen die geen rekening houden met mechanische verwerking, onderaanneming en gebrekkig toezicht. In dat kader zou ook CROW-publicatie 324 moeten worden herzien aan de hand van de nieuwste inzichten.

Rol van de opdrachtgever

Afgezien van particuliere terrassen en opritten is het grootste deel van de opdrachtgevers voor straatwerk een lokale overheid. Juist deze opdrachtgevers hebben een voorbeeldfunctie en de (morele) verplichting om toe te zien op het voldoen aan wetgeving. Het zorgen voor goede arbeidsomstandigheden van de mensen die werk in opdracht van een gemeente uitvoeren, is een maatschappelijke verantwoordelijkheid, zoals ook duurzaam inkopen dat is. De VMS wil graag in gesprek met opdrachtgevers om te bekijken hoe aan deze maatschappelijke verantwoordelijkheid op een effectieve manier invulling kan worden gegeven; met borging van kwaliteit, aandacht voor gezondheid en welzijn van mens en werk met respect voor de omgeving. Beoordelingsrichtlijn (BRL) 9334 Straatwerk kan daarbij een effectief hulpmiddel zijn. ●